

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 305. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608065118432/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

Se, Huida af Jacobschöld smiler til Bror af Ekestams Dans med hende selv og med Concordia v. Putbus!

O, drømte da *han*, og levede da *jeg* denne Stues Sekel? Sad *jeg* blandt Genfærdene af Kong Karls Ungdomshær? sank *jeg* blandt Gustavianerne i Dødsbarerens Favn? smilte *jeg* med unge Claës af Adeltierna i Dødens, hans rette Bruds? Levede *jeg* Seklets Håb og Nederlag og Lede og måtte dø med der?

Er da Livet Drømme og Drømme Liv? Eller – er Drømmen Død og Livet Opstandelse?

Se Karolinerne overlevede Poltava, som dræbte Poeten Lejjoncråna; Gudmoder, Karolinerne Samtidige, smiler til Bror af Ekestam som til Susan og Brynte, mens *jeg* ... Sidder *jeg* i Bäckstugan med de to Gamle og dør af den Sorg, som *de* spiller – nej, som *de levede* om til: «Goda gosse, glaset tøm ...?»

Brændet skred, og et Flammesværd kløvede Mørket. Glimt af Tæpernes Lampetter og Gyldenlæder ... Ansigter, hvide af Maling og Lærred, eller røde af Ild og Blod, døde og levende, blandedes fra Malerierne og Ovnens Puder omkring Bror af Ekestams Brudgoms-Smil. Seklernes Stue tændtes til Fest ...

Se Susan, hvis sextenårige Mund ler sig blodig af Spot over trediveårige Møers Elskovssukke, se Gudmoder, som fjerde Decennies Jul betaler Bror af Ekestams Æresgæld og sender Penelope v. Putbus Odysseus' Bøn om Tilgivelse for dette Års Jordomsejling og hans Ed om Hjemkomst i det nye – se dem alle smile Støv til Blomster! Ja se dem tilgive og *fornåde* Livet!

Blot Olof, din glubske Tand: *Nu* ofres Livet! *nu* råber Blodet: ej mer til Himlen: nu er Døden Liv og Livet Død!

Men, o I altfor Biodfulde, ser I Varulvens Tand – til den ofrer I Eder selv og de forgæves Døde! Se, I vilde skænke evigt Liv, og I gjorde Døden evig – ved at tilgive den!

Men Olof, du Triumferende – tifold hellere mit Nederlag end din Sejr, min Gråd end dit Smil! Ti *jeg* græder af Gud selv, for hans Selvmord: der Skabtes Død! *Jeg* fornægter ham, fordi *jeg er af ham*! *Jeg* dør, fordi *jeg er af Evighed*! Evighed? o Gud – se dér er den: Nuet!

Bag Bålet, hede af Bryllups-Bluset, brændte Susans og Bryotes Munde sammen – og opfyldte i et Kys Bror af Ekestams Ed, besvør Olofs nøgne Tand – og Steffans Drøm, at *han* levede ... tændte af *hån*

sluknende Hymens Lue deres egen: Evighedens Fakkelløb af Nuer,
»Bjærgets« Liv ...

O Gulv for Dans, o Stue for Bryllup! Grubernes Genlyd, de Dødes
Ekko jubler med, forløste ved Eder af Stumhed, udfriede af Jærnets
Bånd, af Fængsel og Død, frie, omsider, i Eder, fejrende Jordens altid
fornyende Bryllup!

Medens jeg holder *mine* Døde fast: Spøgelser, der aldrig levede og
aldrig kan genopstå fra deres Pinsler – jeg, som er Evigheden: Graven!

»Bryllup i Stuen, Kusine! Til Lykke Born!» Bror af Ekestam lo stø-
jende med en Brand af Bålet holdt hen foran Susans og Bryntes blus-
sende Ansigter. Men ved samme Brand dukkede frem, som ud af
Væggen, den Ottende i Stuen, hvis Tilværelse herinde Steffan ikke
havde anet – endda han jo altid sad her: Portrætmaleren Peiter Piter,
Ditmarskeren, der et halvt Århundrede havde gennemvandet
Värmland, den Fremmede, der var hjemme i hver af dets Gårde og
med sin Pensel og Palet havde foreviget mere end fire af dets Slægts-
led. Og nu havde fundet sit Beneficiejern her hos dets Gudmoder.

Lille, i sin lange, tinknappede Frakke, med de blinde Øjne bag
Hornbrillerne og de ørkesløse Hænder på Knæspænderne sad han dér
mellem de Kontrafejer, hvori han havde ladet Ferneboerne leve ud
over Tid og Sted. 7000 Portrætter hed det, havde han malet, 7000 Liv
havde han frelst fra Glemsel og Aliendom, løskøbt dem fra Døden
ved sine Øjne, som Moderen sit Barn i Eventyret. I Kampen for at
genfå de Ansigter, der svømmede, skrøbelige som Åkander, i de
lave Stuers dunkle, nordiske Lys: i Kampen mod Sorgs og Alderdoms
falske Vidnesbyrd mod Skønhed og Ungdom, i Kampen mod Gud
om det Skabte, havde han tabt – og vundet.

Ti rundtom i Värmlands Stuer pegede endnu krumbojede Moril-
lers visne Fingre mod Væggens medaljerunde Portrætter: mod dem
selv med Munde og Arme svulmende af Kys og Favntag, med Bry-
ster spændte af Elskov og Fødsel – mod Kødets Opstandelse!

Se hans miniebure Hænder strålede endnu stedse i alle Palettens
Farver af Blåt og Rosenrødt – som var de dyppede i selve Skabelsens
Gry. Og bag de sorte Brillers, bag de blinde Øjne, gennem den slum-
rende Hjerne drog der hen, Optøget af »Bjærgets« bararmede og bar-
halsede Ungmøer, lokkeflagerende og skæglose Ynglinge, de 7000
Kontraferede, flammende ej blot af hans spidse og sørlige Pensels